
Routing

część 1: adresowanie

Sieci komputerowe

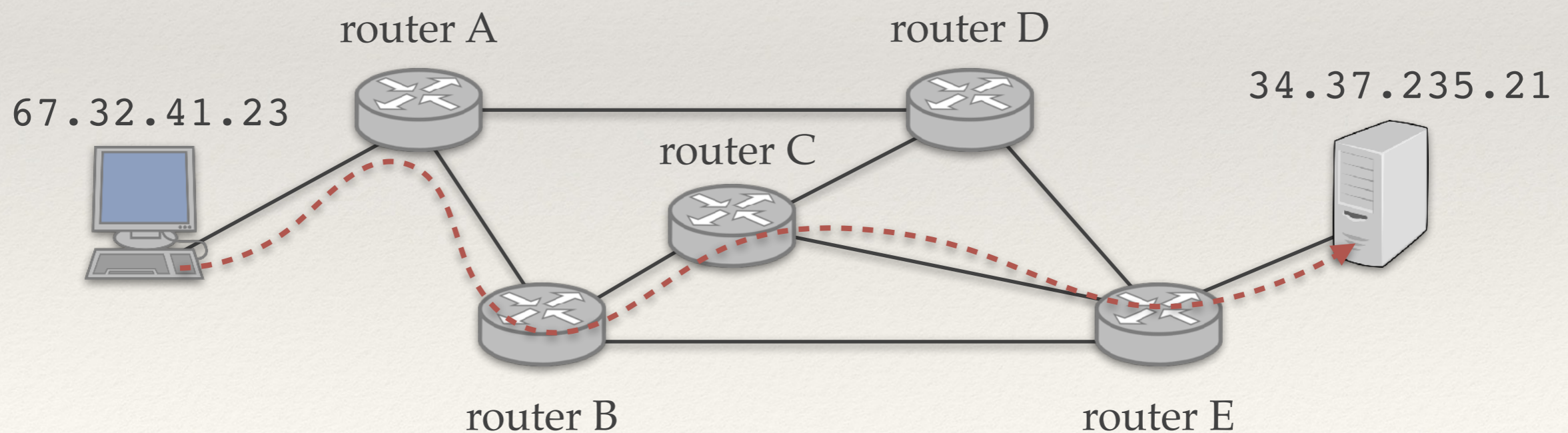
Wykład 2

Marcin Bieńkowski

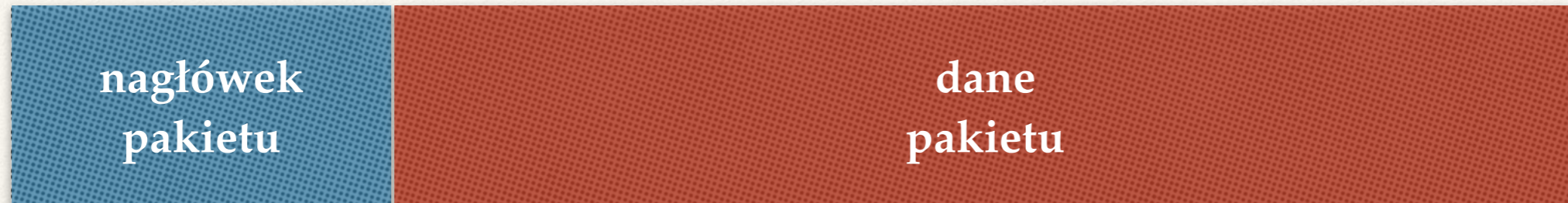
W poprzednim odcinku

Jak przesyłać dane przez sieć

- ❖ Chcemy przesyłać między aplikacjami strumień danych.
- ❖ **Globalne adresowanie:** w Internecie każda karta sieciowa ma unikatowy 4-bajtowy adres IP.
- ❖ Warstwa sieciowa zapewnia globalne dostarczanie danych pomiędzy dwoma dowolnymi kartami sieciowymi = interfejsami sieciowymi.

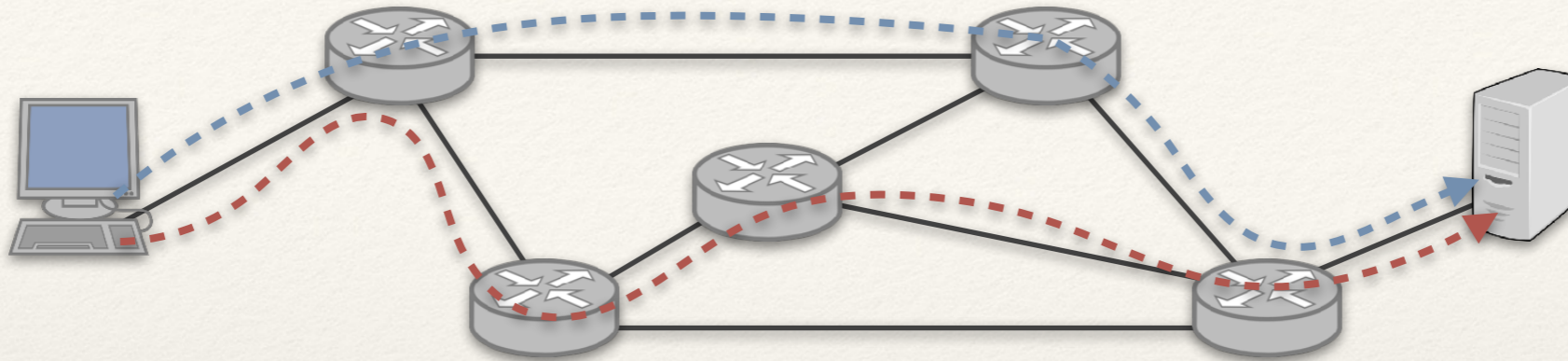

Przełączanie pakietów

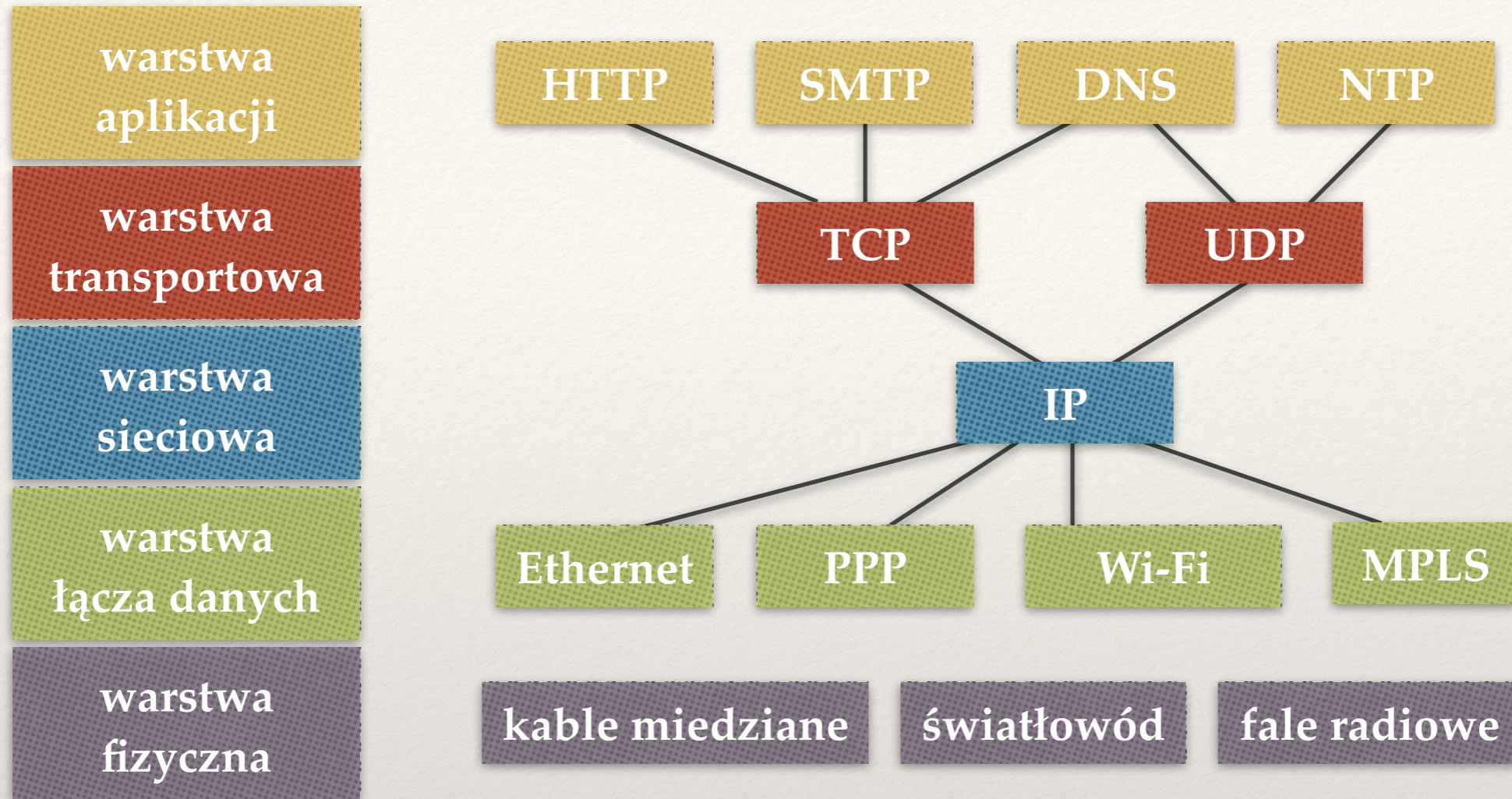
- ❖ Wysyłany strumień danych dzielimy na małe porcje: **pakiety**.
- ❖ Dane pakietu = fragment strumienia danych.
- ❖ Nagłówek pakietu = informacje kontrolne, m.in. adres źródłowy i docelowy.
- ❖ Każdy pakiet przesyłany niezależnie.

Routing

- ❖ Routing (trasowanie) = wybór trasy dla danego pakietu.
- ❖ Router tylko przekazuje pakiet dalej.
- ❖ Router nie wie nic o oryginalnym strumieniu danych.
- ❖ Router podejmuje decyzję na podstawie nagłówka pakietu w oparciu o **tablice routingu**.

Protokoły w Internecie

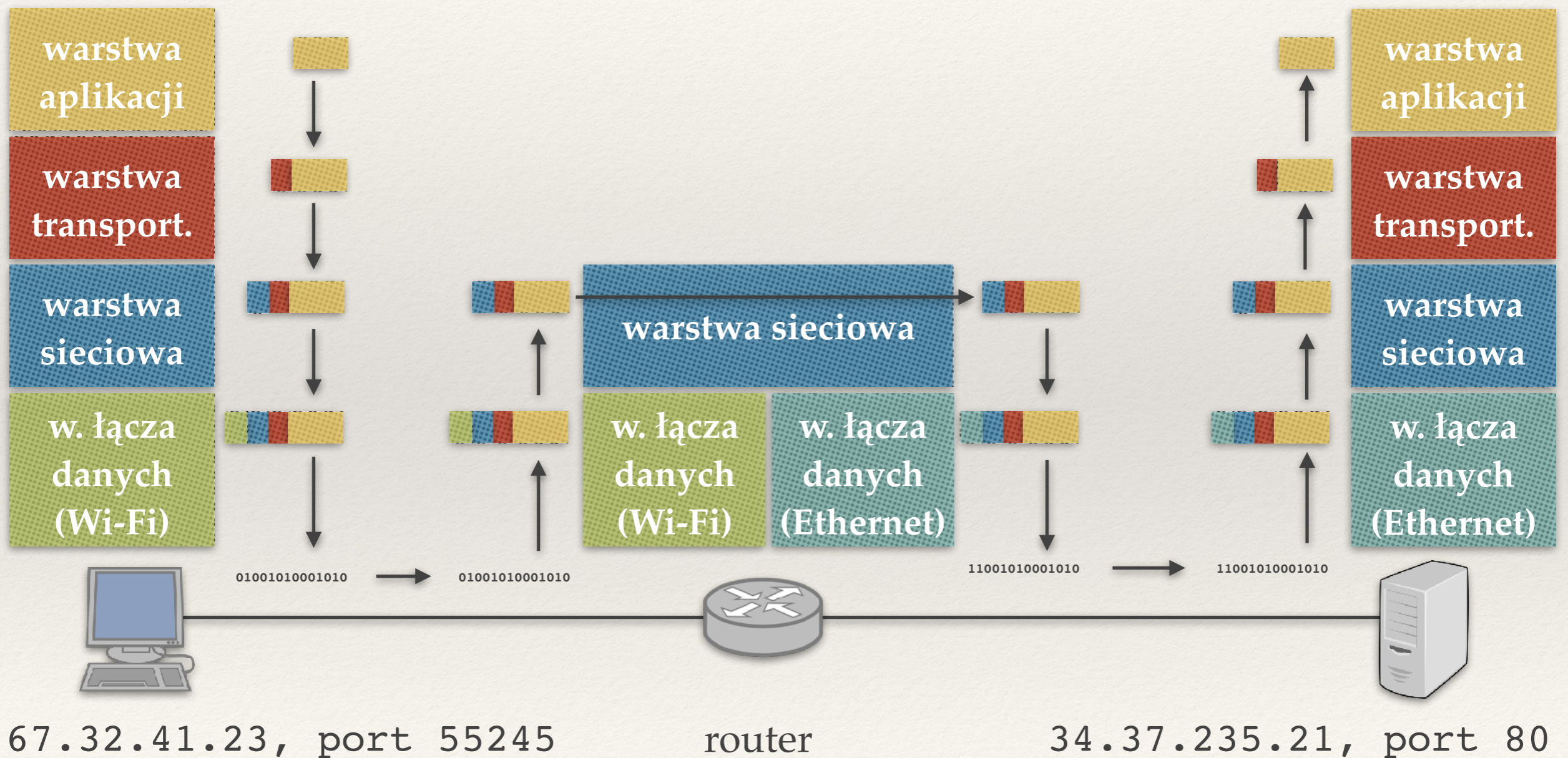
Warstwa sieciowa w Internecie: tylko jeden protokół (IP).

- ❖ Zaimplementowany na każdym urządzeniu.
- ❖ Definiuje zawodną, bezpołączeniową usługę umożliwiającą przesłanie pakietu między dwoma dowolnymi urządzeniami w sieci.

Internetowy model warstwowy

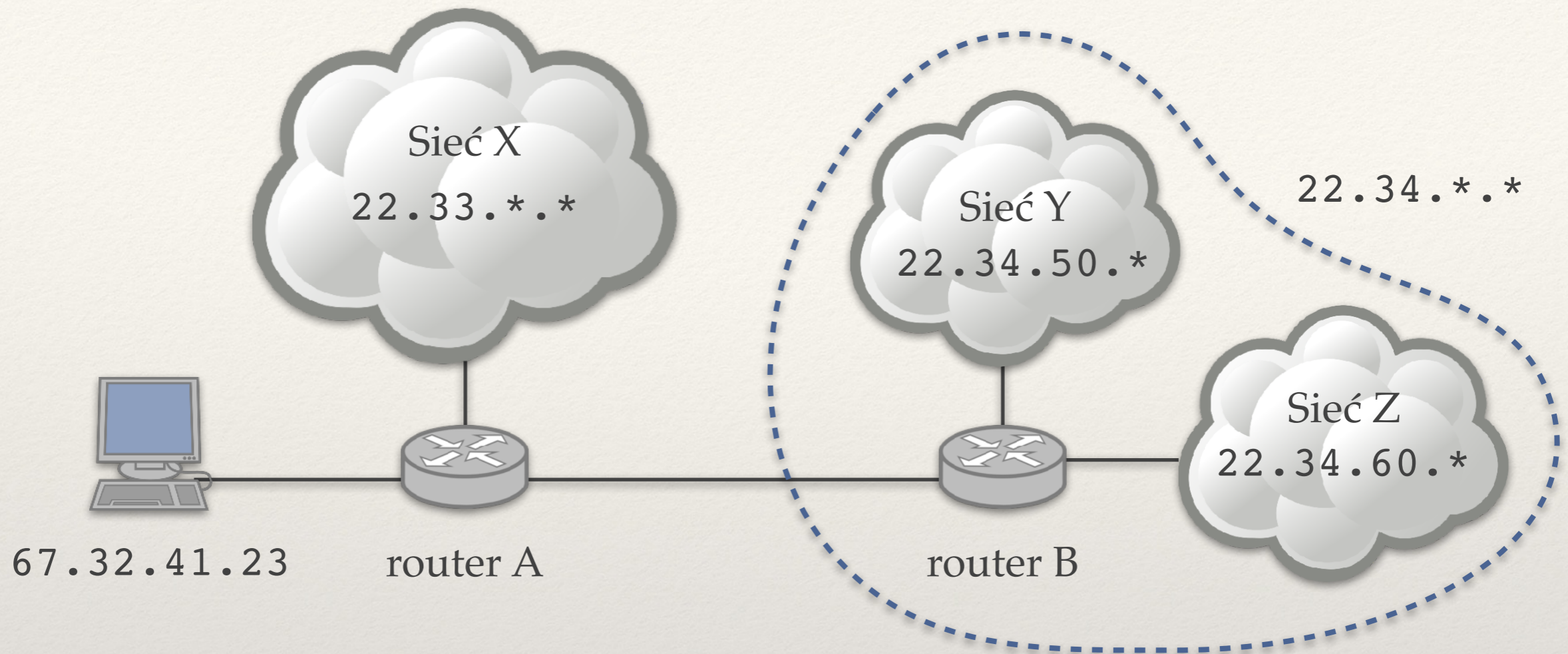

przesyłany pakiet

Adresowanie

Adresy IP

- ❖ Każda karta sieciowa ma unikatowy 4-bajtowy adres.
- ❖ Adresy mają hierarchiczną strukturę:
 - ♦ Router *A* nie musi znać trasy do sieci *Y* i *Z* osobno; wystarczy, że wie że pakiety do 22.34.*.* powinien wysyłać do routera *B*.

CIDR

- ❖ **Notacja CIDR** (*Classless Inter-Domain Routing*)

- ♦ opisuje zakres adresów IP posiadających wspólny prefiks za pomocą pary (pierwszy adres z zakresu, długość prefiksu).

- ❖ Adresy IP zaczynające się od prefiksu

10011100.00010001.00000100.0010

- ♦ pierwszy adres z zakresu:

10011100.00010001.00000100.0010**0000** = 156.17.4.32

- ♦ długość prefiksu: 28 bitów

- ♦ zapis: 156.17.4.32/28

CIDR: przykłady

- ❖ $156.17.4.32/28$ = adresy zaczynające się od prefiksu $156.17.4.0010$:
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{0000}$ = $156.17.4.32$ (pierwszy adres)
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{0001}$ = $156.17.4.33$
 - ♦ ...
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{1110}$ = $156.17.4.46$
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{1111}$ = $156.17.4.47$ (ostatni adres)
 - ♦ Razem: $2^{32-28} = 2^4 = 16$ adresów.

CIDR: przykłady

- ❖ $156.17.4.32/28$ = adresy zaczynające się od prefiksu $156.17.4.0010$:
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{0000}$ = $156.17.4.32$ (pierwszy adres)
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{0001}$ = $156.17.4.33$
 - ♦ ...
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{1110}$ = $156.17.4.46$
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{1111}$ = $156.17.4.47$ (ostatni adres)
 - ♦ Razem: $2^{32-28} = 2^4 = 16$ adresów.
- ❖ $0.0.0.0/0$ = wszystkie adresy IP

CIDR: przykłady

- ❖ $156.17.4.32/28$ = adresy zaczynające się od prefiksu $156.17.4.0010$:
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{0000}$ = $156.17.4.32$ (pierwszy adres)
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{0001}$ = $156.17.4.33$
 - ♦ ...
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{1110}$ = $156.17.4.46$
 - ♦ $156.17.4.0010\mathbf{1111}$ = $156.17.4.47$ (ostatni adres)
 - ♦ Razem: $2^{32-28} = 2^4 = 16$ adresów.
- ❖ $0.0.0.0/0$ = wszystkie adresy IP
- ❖ $34.56.78.90/32$ = jeden konkretny adres IP.

Jeśli notacja CIDR opisuje sieć

- ❖ Ostatni adres jest zarezerwowany: **adres rozgłoszeniowy** (*broadcast*).
 - ♦ Pakiet wysłany na ten adres dotrze do wszystkich adresów IP z zakresu.
- ❖ Pierwszy adres jest zarezerwowany: tzw. **adres sieci**.
 - ♦ Względy historyczne (to był początkowo adres rozgłoszeniowy).
- ❖ Reszta adresów może być przypisana do kart sieciowych w tej sieci.

Podsieci

156.17.4.32/28 to zbiór 16 adresów:

❖ 156.17.4.0010**0**000 = 156.17.4.32

❖ ...

❖ 156.17.4.0010**0**111 = 156.17.4.39

❖ 156.17.4.0010**1**000 = 156.17.4.40

❖ ...

❖ 156.17.4.0010**1**111 = 156.17.4.47

} 156.17.4.32/29

} 156.17.4.40/29

Adres IP potrzebuje kontekstu

Czy adres 156.17.4.95 jest adresem rozgłoszeniowym?

Adres IP potrzebuje kontekstu

Czy adres 156.17.4.95 jest adresem rozgłoszeniowym?

- ❖ Tak w 156.17.4.80/28 = {156.17.4.80, ..., 156.17.4.95}.
- ❖ Tak w 156.17.4.64/27 = {156.17.4.64, ..., 156.17.4.95}.
- ❖ Nie w 156.17.4.64/26 = {156.17.4.64, ..., 156.17.4.127}.

CIDR dla pojedynczych adresów IP

- ❖ Sieć $X = 156.17.4.64/26 = \{156.17.4.64, \dots, 156.17.4.127\}$
 - ♦ Adres $A = 156.17.4.95$ z sieci X .
 - ♦ A zapisujemy jako $156.17.4.95/26$.

CIDR dla pojedynczych adresów IP

- ❖ Sieć $X = 156.17.4.64/26 = \{156.17.4.64, \dots, 156.17.4.127\}$
 - ♦ Adres $A = 156.17.4.95$ z sieci X .
 - ♦ A zapisujemy jako $156.17.4.95/26$.
- ❖ Operacja odwrotna: mamy adres $A = 156.17.4.95/26$. Jaka sieć X zawiera A ?
 - ♦ Pierwszy adres z sieci X to
$$Y = A \& 1^{26} 0^6$$
$$= 156.17.4.01\mathbf{011111} \& 1^{26} 0^6$$
$$= 156.17.4.01\mathbf{000000}$$
$$= 156.17.4.64.$$
 - ♦ Czyli $X = 156.17.4.64/26$.

CIDR dla pojedynczych adresów IP

- ❖ Sieć $X = 156.17.4.64/26 = \{156.17.4.64, \dots, 156.17.4.127\}$
 - ♦ Adres $A = 156.17.4.95$ z sieci X .
 - ♦ A zapisujemy jako $156.17.4.95/26$.
- ❖ Operacja odwrotna: mamy adres $A = 156.17.4.95/26$. Jaka sieć X zawiera A ?
 - ♦ Pierwszy adres z sieci X to
$$Y = A \& 1^{26} 0^6$$
$$= 156.17.4.01\mathbf{011111} \& 1^{26} 0^6$$
$$= 156.17.4.01\mathbf{000000}$$
$$= 156.17.4.64.$$
 - ♦ Czyli $X = 156.17.4.64/26$.

Zostawiamy 26 bitów z A
i zerujemy pozostałe.

Długość prefiksu = maska (pod)sieci

- ❖ /26 zapisujemy czasem jako 255.255.255.192
= 11111111.11111111.11111111.11000000.
- ❖ Niektóre programy potrzebują takiej notacji lub /i w takiej wyświetlają.

Klasy adresów

- ❖ Jeśli nie podamy długości prefiksu, niektóre starsze polecenia wywnioskują ją z adresu IP:

```
ifconfig en0 10.0.0.1  
= ip addr add 10.0.0.1/8 dev en0
```

- ❖ Przyczyny historyczne (klasy adresów IP).
 - ✦ Adres IP zaczyna się od 0 → długość prefiksu / 8 (klasa A).
 - ✦ Adres IP zaczyna się od 10 → długość prefiksu / 16 (klasa B).
 - ✦ Adres IP zaczyna się od 110 → długość prefiksu / 24 (klasa C).

Pętla zwrotna = sieć 127.0.0.0/8

- ❖ Interfejs 10 (*loopback*).
- ❖ Łącząc się z dowolnym adresem z tej sieci (zazwyczaj z 127.0.0.1), łączymy się z lokalnym komputerem.
- ❖ Testowanie aplikacji sieciowych bez połączenia z siecią.

Przykład konfiguracji

```
$> ip addr
```

```
enp2s0: <BROADCAST,MULTICAST> mtu 1500 state UP  
        inet 156.17.4.30/24 brd 156.17.4.255 scope global
```

```
lo:      <LOOPBACK> mtu 65536 state UNKNOWN  
        inet 127.0.0.1/8 scope host lo
```

```
wg0:    <BROADCAST,MULTICAST> mtu 1420 state UNKNOWN  
        inet 192.168.15.1/28 scope global
```

Routing pakietów IP

Nagłówek pakietu IP

0	7	8	15	16	23	24	31
wersja	IHL	typ usługi		całkowita długość pakietu			
pola związane z fragmentacją pakietu							
TTL		protokół		suma kontrolna nagłówka IP			
źródłowy adres IP							
docelowy adres IP							

- ❖ $4 \times \text{IHL} = \text{długość nagłówka w bajtach}$.
- ❖ Protokół = co jest przechowywane w danych pakietu (np. 1 = ICMP, 6 = TCP, 17 = UDP).
- ❖ TTL = czas życia pakietu.

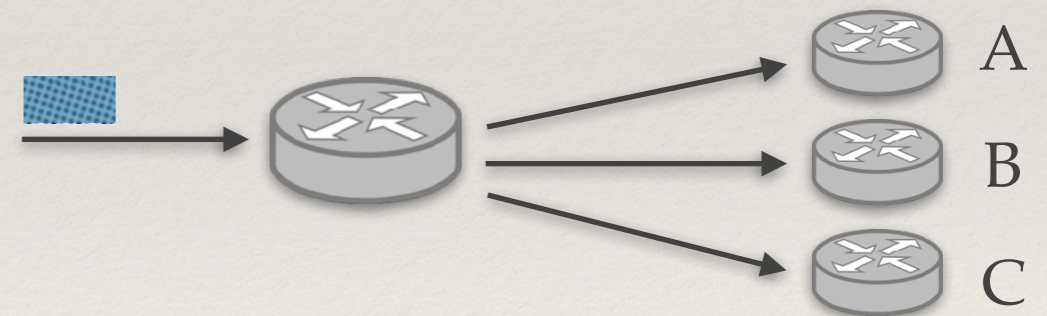
Przetwarzanie pakietu w routerze

- ❖ Obliczenie portu wyjściowego (wyjściowej „karty sieciowej”):
 - ◆ na podstawie adresu docelowego pakietu i posiadanej tablicy routingu.
- ❖ Aktualizacja nagłówka:
 - ◆ zmniejszenie TTL o 1; jeśli $TTL = 0$, to pakiet wyrzucany;
 - ◆ ponowne wyliczenie sumy kontrolnej pakietu.
- ❖ Przekazanie pakietu do kolejki wyjściowej.

Tablice routingu

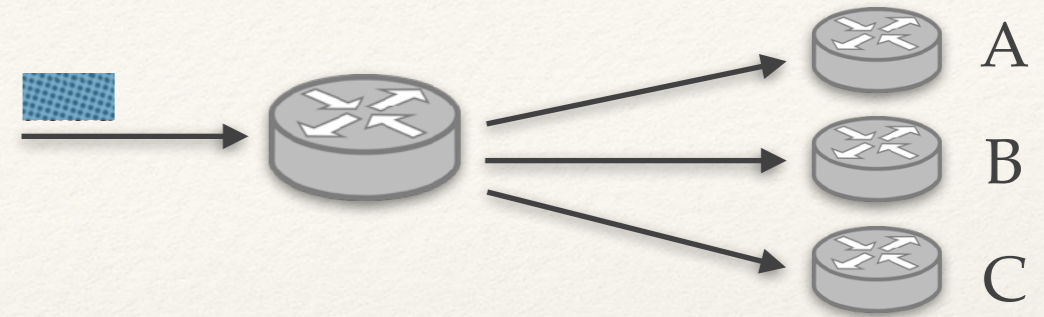
- ❖ Tablica routingu zawiera reguły typu „jeśli adres docelowy pakietu zaczyna się od prefiksu A , to wyślij pakiet do X ”.
- ❖ Pakiet niepasujący do żadnej reguły jest odrzucany.

prefiks CIDR	akcja
0.0.0.0/0	do routera A
156.17.4.0/24	do routera B
156.17.4.128/25	do routera C
156.17.4.128/26	do routera B

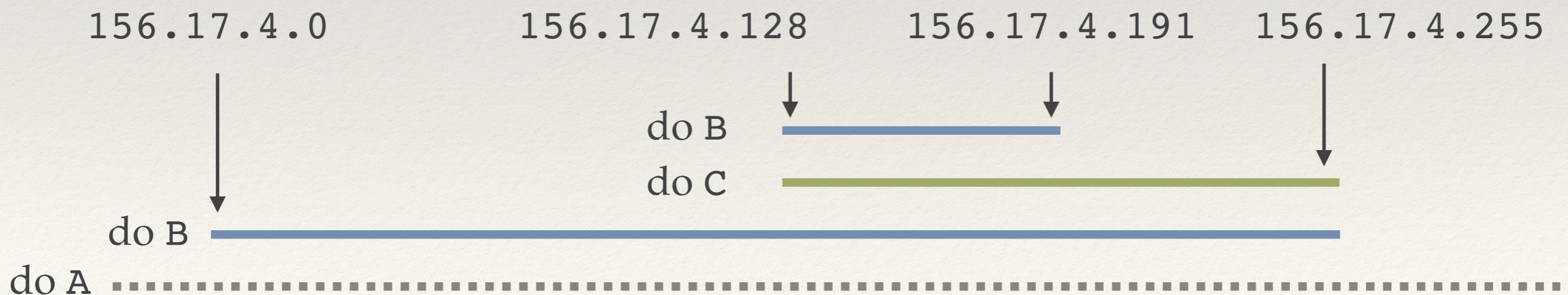

Reguła najdłuższego pasującego prefiksu

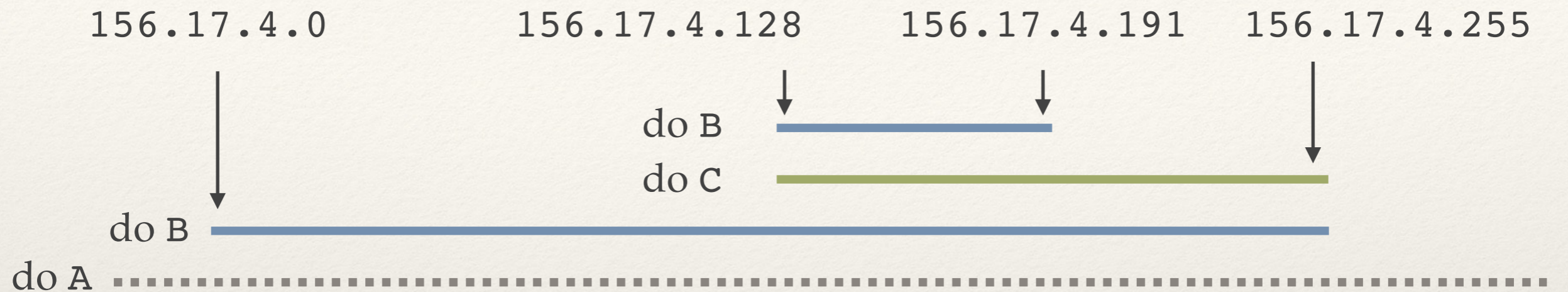
prefiks CIDR	akcja
0.0.0.0/0	do routera A
156.17.4.0/24	do routera B
156.17.4.128/25	do routera C
156.17.4.128/26	do routera B

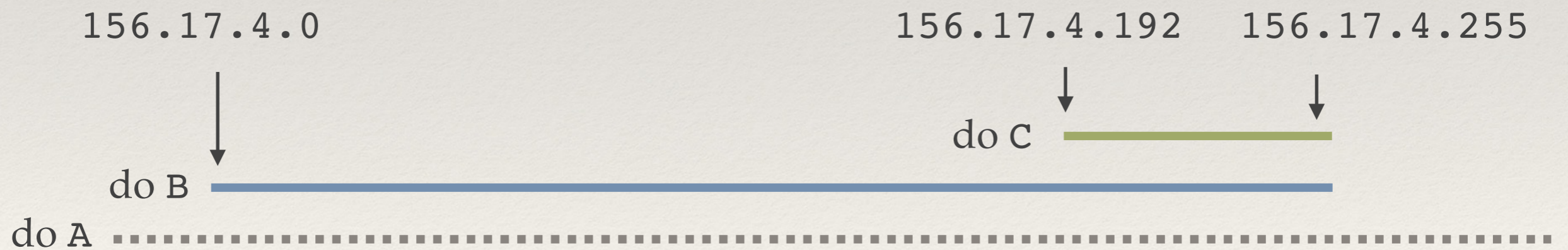
- ❖ Jeśli więcej niż jedna reguła pasuje, wybierana jest ta, która jest **najdłuższym prefiksem** (najbardziej „konkretna reguła“).
- ❖ 0.0.0.0/0 = reguła (trasa) domyślna.

Równoważne tablice routingu

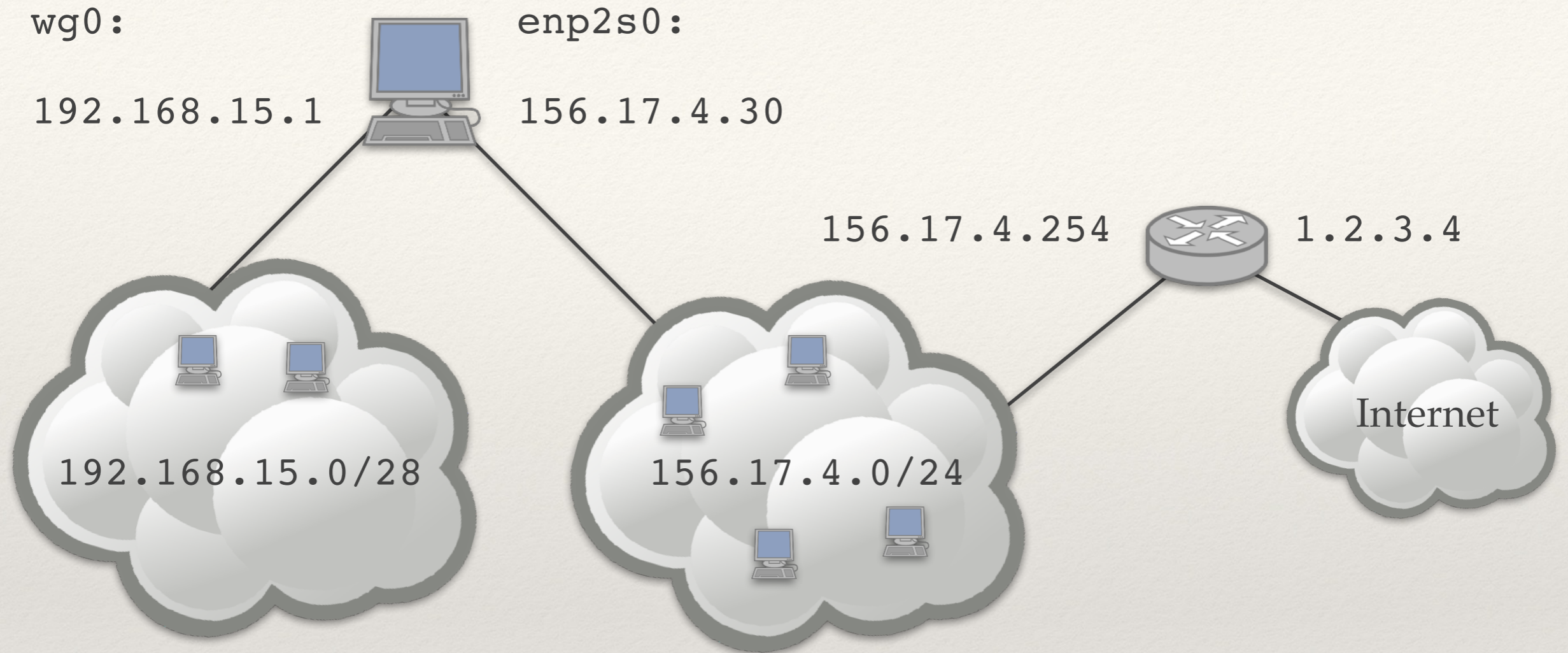
||

Następny krok

- ❖ Akcja z tablicy routingu = wysłanie pakietu do:
 - ♦ osiągalnej bezpośrednio przez interfejs **sieci S** (jeśli adres docelowy jest w S).
 - ♦ osiągalnego bezpośrednio przez interfejs **routera X** (w p.p.).
- ❖ Bezpośrednio = warstwa sieciowa nie bierze udziału w przesyłaniu, choć pakiet może być przesyłany między wieloma urządzeniami.

Przykładowa tablica routingu


```
$> ip route
```

```
156.17.4.0/24
```

```
dev enp2s0 src 156.17.4.30
```

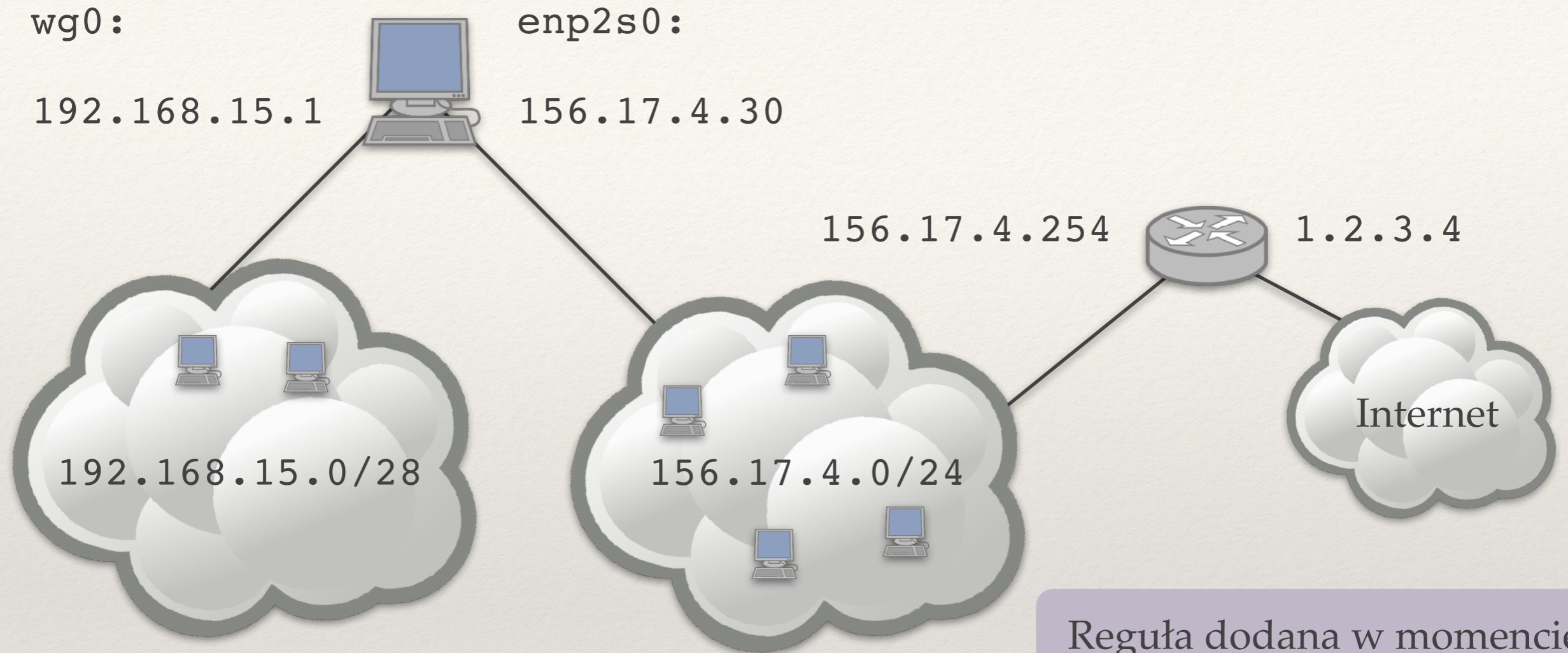
```
192.168.15.0/28
```

```
dev wg0 src 192.168.15.1
```

```
0.0.0.0/0
```

```
via 156.17.4.254 dev enp2s0
```

Przykładowa tablica routingu

Reguła dodana w momencie przypisania IP do enp2s0

```
$> ip route
```

```
156.17.4.0/24          dev enp2s0  src 156.17.4.30
192.168.15.0/28       dev wg0     src 192.168.15.1
0.0.0.0/0             via 156.17.4.254 dev enp2s0
```

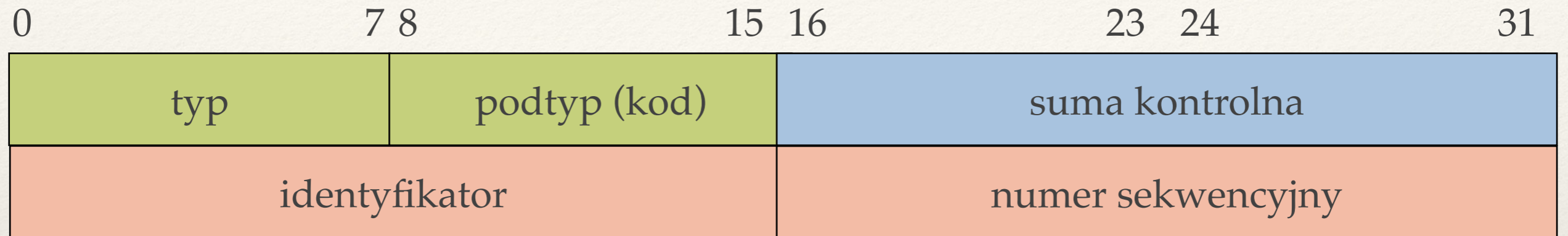
ICMP

ICMP (*Internet Control Message Protocol*)

- ❖ Protokół pomocniczy warstwy sieciowej.
- ❖ Pakiety ICMP są enkapsulowane w pakietach IP (są danymi w pakiecie IP).

Nagłówek ICMP

- ❖ Bajty 5-8 mogą nie występować.

Ping

- ❖ Wysyła pakiet ICMP o typie 8 (*echo request*).
 - ♦ W danych ICMP jest m.in. znacznik czasowy.
- ❖ Odbiorca odsyła pakiet ICMP o typie 0 (*echo reply*).
 - ♦ W danych ICMP są dokładnie te same pola co w żądaniu.
 - ♦ Na tej podstawie można wyznaczyć RTT.

```
PING whitehouse.gov (104.89.18.154): 56 data bytes
from 104.89.18.154: icmp_seq=0 ttl=58 time=65.080 ms
from 104.89.18.154: icmp_seq=1 ttl=58 time=67.033 ms
from 104.89.18.154: icmp_seq=2 ttl=58 time=68.533 ms
```

Traceroute

Jak `traceroute -I` wylicza ścieżkę do X (docelowego adresu IP)?

- ❖ Niech k = odległość do X .
- ❖ `traceroute -I` wysyła pakiety ICMP *echo request* z kolejnymi wartościami TTL (1, 2, 3, ..., 30).

Traceroute

Jak `traceroute -I` wylicza ścieżkę do X (docelowego adresu IP)?

- ❖ Niech k = odległość do X .
- ❖ `traceroute -I` wysyła pakiety ICMP *echo request* z kolejnymi wartościami TTL (1, 2, 3, ..., 30).
- ❖ Jeśli wyślemy pakiet z TTL = j :
 - ♦ Jeśli $j < k$, to pakiet dotrze do j -tego routera na trasie do celu. Router wyrzuci pakiet i odeśle nam pakiet ICMP *time exceeded* (typ 11, podtyp 0).

Traceroute

Jak `traceroute -I` wylicza ścieżkę do X (docelowego adresu IP)?

- ❖ Niech k = odległość do X .
- ❖ `traceroute -I` wysyła pakiety ICMP *echo request* z kolejnymi wartościami TTL (1, 2, 3, ..., 30).
- ❖ Jeśli wyślemy pakiet z TTL = j :
 - ♦ Jeśli $j < k$, to pakiet dotrze do j -tego routera na trasie do celu. Router wyrzuci pakiet i odeśle nam pakiet ICMP *time exceeded* (typ 11, podtyp 0).
 - ♦ Jeśli $j \geq k$, to komputer docelowy odpowie pakietem ICMP *echo reply*.

Traceroute

- ❖ `traceroute` z opcją `-I` wysyła pakiety ICMP *echo request*.
 - ◆ Jeśli dotrą do komputera docelowego, to dostaniemy pakiet ICMP *echo reply*.
- ❖ `traceroute` bez opcji `-I` wysyła pakiety UDP do rzadko używanego portu.
 - ◆ Jeśli dotrą do komputera docelowego, to dostaniemy pakiet ICMP *port unreachable*.

Traceroute: przykład

```
traceroute to example.org (104.18.2.24)
 1  _gateway (172.16.16.254)  0.160 ms
 2  info.wask.wroc.pl (156.17.4.254)  1.003 ms
 3  matchem-vprn509-curie-uni.wask.wroc.pl (156.17.252.26)  0.406
 4  uwrvprn509-unir2.wask.wroc.pl (156.17.252.37)  0.610 ms
 5  unir2-uwrvprn509.wask.wroc.pl (156.17.252.36)  0.620 ms
 6  archi3-uni2.wask.wroc.pl (156.17.254.66)  2.411 ms
 7  156.17.254.116 (156.17.254.116)  1.000 ms
 8  156.17.254.119 (156.17.254.119)  0.800 ms
 9  212.191.238.214 (212.191.238.214)  1.105 ms
10  13335-wa1-ix-02.equinix.com (195.182.218.66)  15.714 ms
11  162.158.100.27 (162.158.100.27)  7.508 ms
12  104.18.2.24 (104.18.2.24)  6.678 ms
```

Traceroute: przykład

```
traceroute to example.org (104.18.2.24)
 1  _gateway (172.16.16.254)  0.160 ms
 2  info.wask.wroc.pl (156.17.4.254)  1.003 ms
 3  matchem-vprn509-curie-uni.wask.wroc.pl (156.17.252.26)  0.406
 4  uwrvprn509-unir2.wask.wroc.pl (156.17.252.37)  0.610 ms
 5  unir2-uwrvprn509.wask.wroc.pl (156.17.252.36)  0.620 ms
 6  archi3-uni2.wask.wroc.pl (156.17.254.66)  2.411 ms
 7  156.17.254.116 (156.17.254.116)  1.000 ms
 8  156.17.254.119 (156.17.254.119)  0.800 ms
 9  212.191.238.214 (212.191.238.214)  1.105 ms
10  13335-wa1-ix-02.equinix.com (195.182.218.66)  15.714 ms
11  162.158.100.27 (162.158.100.27)  7.508 ms
12  104.18.2.24 (104.18.2.24)  6.678 ms
```

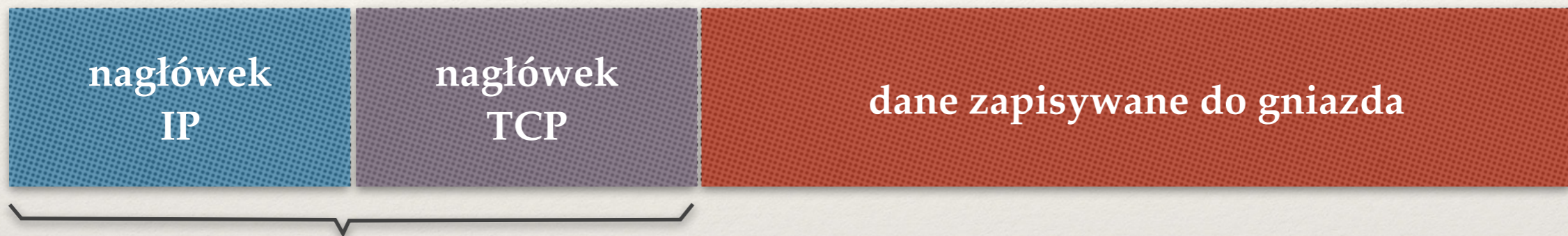
demonstracja

Programowanie gniazd (wstęp)

Gniazda

Interfejs programistyczny do nadawania i odbierania pakietów.

- ❖ Umożliwiają podawanie **danych** do umieszczenia w datagramach UDP lub segmentach TCP.

dostęp do niektórych pól za pomocą funkcji gniazdz

- ❖ **Gniazda surowe:** umożliwiają podawanie danych do umieszczenia bezpośrednio w danych pakietu IP.

Kolejność bajtów w liczbach całkowitych

- ❖ Liczba całkowita (np 0x4A3B2C1D) jest przechowywana inaczej na różnych architekturach. Przykładowo:
 - ♦ PowerPC: 0x4A, 0x3B, 0x2C, 0x1D (*big endian*).
 - ♦ Intel x86: 0x1D, 0x2C, 0x3B, 0x4A (*little endian*).
- ❖ W nagłówkach pakietów są liczby, protokoły ustalają „sieciową kolejności bajtów“ równą *big endian*.
- ❖ Do konwersji służą funkcje `htons`, `htonl`, `ntohs`, `ntohl`.

Sprawdzanie błędów

- ❖ Funkcje dotyczące gniazd często zwracają błędy.
- ❖ Zwrócona wartość mniejsza od 0 zazwyczaj oznacza błąd.
- ❖ Kod błędu: `errno` → jako komunikat: `strerror(errno)`.

Tworzenie gniazda surowego

```
#include <arpa/inet.h>
```

```
int sockfd = socket(AF_INET, SOCK_RAW, IPPROTO_ICMP);
```

- ❖ Gniazdo surowe otrzymuje kopię wszystkich pakietów danego protokołu (w tym przypadku ICMP).
- ❖ `sockfd` jest deskryptorem gniazda (takim jak deskryptor pliku czy potoku).

Programowanie gniazd (odbieranie pakietów)

Odbieranie pakietu z gniazda

`recvfrom()` odbiera kolejny pakiet z kolejki związanej z gniazdem.

```
struct sockaddr_in  sender;  
socklen_t          sender_len = sizeof(sender);  
uint8_t            buffer [IP_MAXPACKET];
```

```
ssize_t packet_len = recvfrom (  
    sockfd,  
    buffer, ←————— pakiet jako ciąg bajtów  
    IP_MAXPACKET,  
    0,  
    (struct sockaddr*) &sender, } ←————— informacje o nadawcy  
    &sender_len  
);
```

Internetowa struktura adresowa

```
struct sockaddr_in {
    sa_family_t    sin_family;
    in_port_t      sin_port;
    struct in_addr  sin_addr;
    ...
}
```

zdefiniowana w `netinet/in.h`

Zamiana struktury adresowej na napis z adresem IP:

```
char sender_ip_str[INET_ADDRSTRLEN];
inet_ntop(
    AF_INET, &(sender.sin_addr),
    sender_ip_str, sizeof(sender_ip_str)
);
```

Odczyt nagłówka IP

```
struct ip
```

```
{
```

```
    unsigned int ip_hl:4;
```

```
    ...
```

```
    u_int32_t saddr;
```

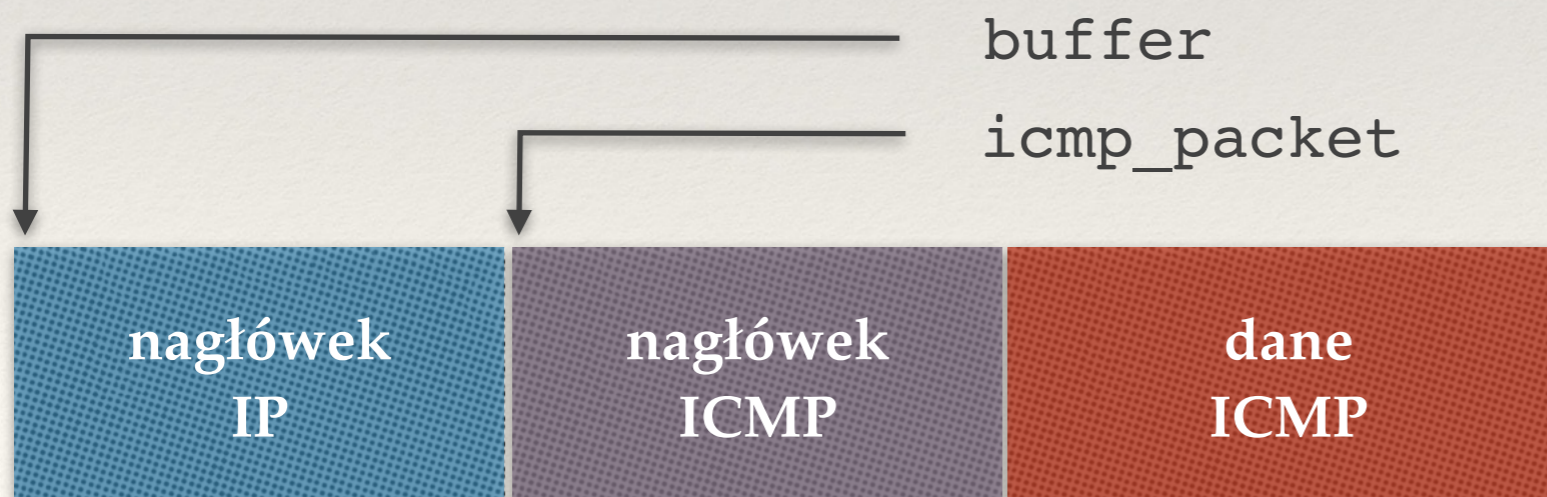
```
    u_int32_t daddr;
```

```
};
```

zdefiniowany w `netinet/ip.h`

```
struct ip* ip_header = (struct ip*) buffer;
```

```
uint8_t* icmp_packet = buffer + 4 * ip_header->ip_hl;
```


Odczyt nagłówka ICMP

```
struct icmp
```

```
{
```

```
    uint8_t icmp_type;
```

```
    uint8_t icmp_code;
```

```
    ...
```

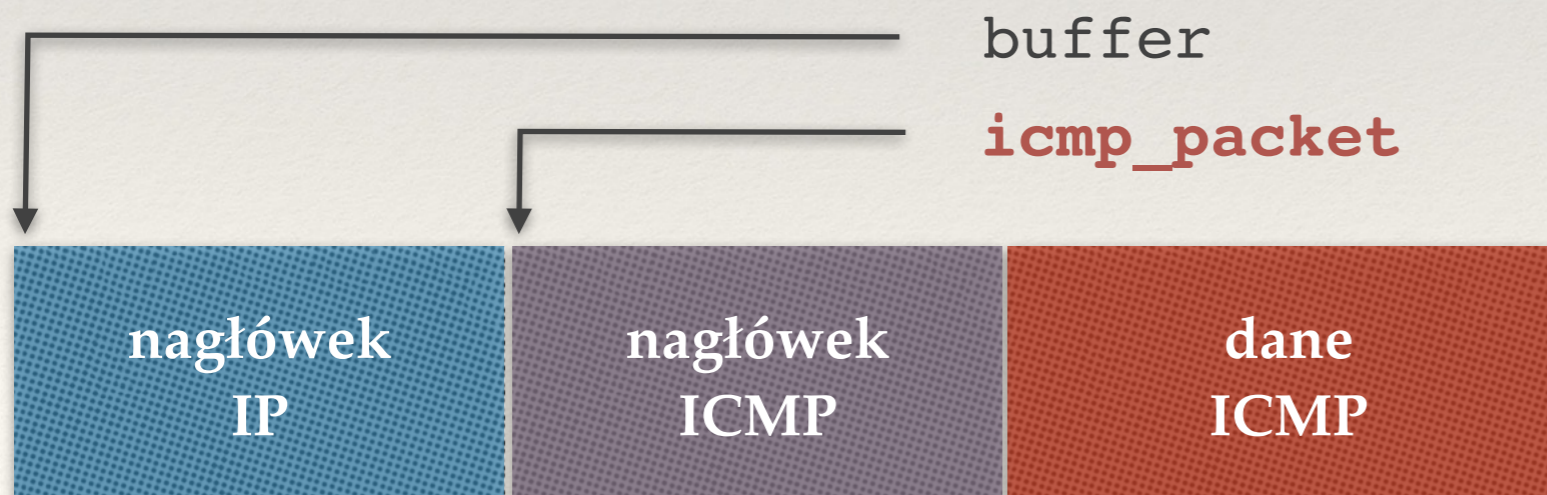
```
};
```

```
struct ip*    ip_header    = (struct ip*) buffer;
```

```
uint8_t*     icmp_packet  = buffer + 4 * ip_header->ip_hl;
```

```
struct icmp* icmp_header  = (struct icmp*) icmp_packet
```

zdefiniowany w netinet/ip_icmp.h

Kod odbierający pakiety

```
int sockfd = socket(AF_INET, SOCK_RAW, IPPROTO_ICMP);

for (;;) {
    struct sockaddr_in sender;
    socklen_t sender_len = sizeof(sender);
    uint8_t buffer[IP_MAXPACKET];
    ssize_t packet_len = recvfrom(sockfd, buffer, IP_MAXPACKET, 0,
                                   (struct sockaddr*)&sender, &sender_len);
    char ip_str[INET_ADDRSTRLEN];
    inet_ntop(AF_INET, &(sender.sin_addr), ip_str, sizeof(ip_str));
    printf ("IP packet with ICMP content from: %s\n", ip_str);
    struct ip* ip_header = (struct ip*) buffer;
    ssize_t ip_header_len = 4 * ip_header->ip_hl;
    // IP header = buffer [0, ip_header_len-1]
    // IP data = buffer [ip_header_len, packet_len-1]
}
```

Kod odbierający pakiety

```
int sockfd = socket(AF_INET, SOCK_RAW, IPPROTO_ICMP);

for (;;) {
    struct sockaddr_in sender;
    socklen_t sender_len = sizeof(sender);
    uint8_t buffer[IP_MAXPACKET];
    ssize_t packet_len = recvfrom(sockfd, buffer, IP_MAXPACKET, 0,
                                   (struct sockaddr*)&sender, &sender_len);
    char ip_str[INET_ADDRSTRLEN];
    inet_ntop(AF_INET, &(sender.sin_addr), ip_str, sizeof(ip_str));
    printf ("IP packet with ICMP content from: %s\n", ip_str);
    struct ip* ip_header = (struct ip*) buffer;
    ssize_t ip_header_len = 4 * ip_header->ip_hl;
    // IP header = buffer [0, ip_header_len-1]
    // IP data = buffer [ip_header_len, packet_len-1]
}
```

icmp_receive.c
kod (z obsługą błędów) na stronie wykładu

demonstracja

Tryb nieblokujący

❖ Funkcja `recvfrom()`:

- ♦ Standardowe wywołanie blokuje, aż w gnieździe będzie pakiet.
- ♦ Zazwyczaj nie chcemy czekać więcej niż x milisekund.

❖ Tryb nieblokujący:

- ♦ Czwarty parametr `recvfrom()` równy `MSG_DONTWAIT`.
- ♦ Jeśli w gnieździe nie ma pakietów, to `recvfrom()` kończy działanie zwracając `-1`, zaś `errno = EWOULDBLOCK`.

Tryb nieblokujący

❖ Funkcja `recvfrom()`:

- ❖ Standardowe wywołanie blokuje, aż w gnieździe będzie pakiet.
- ❖ Zazwyczaj nie chcemy czekać więcej niż x milisekund.

❖ Tryb nieblokujący:

- ❖ Czwarty parametr `recvfrom()` równy `MSG_DONTWAIT`.
- ❖ Jeśli w gnieździe nie ma pakietów, to `recvfrom()` kończy działanie zwracając `-1`, zaś `errno = EWOULDBLOCK`.

❖ Aktywne czekanie:

- ❖ Wywołujemy w pętli cały czas `recvfrom(sockfd, __, __, MSG_DONTWAIT, __, __)`.
- ❖ Sprawdzamy, ile czasu upłynęło od ostatniego odczytu.
- ❖ Wada: 100% zużycie procesora.

Funkcja poll()

```
struct pollfd ps;  
    ps.fd = sockfd;  
    ps.events = POLLIN;  
    ps.revents = 0;  
int ready = poll (&ps, 1, x);
```

- ❖ `ready = 0` → nastąpił timeout (po x milisekundach).
- ❖ `ready < 0` → wystąpił błąd (zazwyczaj przerwanie sygnałem).
- ❖ `ready > 0` → `ready` obserwowanych deskryptorów “gotowych do odczytu”.
 - ✦ Trzeba sprawdzić, czy `ps.revents & POLLIN != 0`.
 - ✦ Pierwsze wywołanie `recvfrom(sockfd, ...)` nie zablokuje.
 - ✦ W gnieździe `sockfd` może być więcej niż jeden pakiet → można je odczytać w trybie nieblokującym.

Programowanie gniazd (wysyłanie pakietów)

Konstrukcja pakietu ICMP do wysłania

```
struct icmp header;
```

```
header.icmp_type = ICMP_ECHO;
```

```
header.icmp_code = 0;
```

```
header.icmp_hun.ih_idseq.icd_id =
```

unikatowy identyfikator,
np. 16 mniej znaczących bitów z PID

```
header.icmp_hun.ih_idseq.icd_seq =
```

← numer sekwencyjny

```
header.icmp_cksum = 0;
```

```
header.icmp_cksum = compute_icmp_checksum (  
    (u_int16_t*)&header, sizeof(header));
```

- ❖ W przypadku ICMP *echo request* wystarczy sam nagłówek.

icmp_checksum.c

kod na stronie wykładu liczący sumę kontrolną

Adresowanie

Wpisujemy adres odbiorcy do struktury adresowej:

```
struct sockaddr_in recipient = {0};  
recipient.sin_family = AF_INET;  
inet_pton (AF_INET, "adres_ip", &recipient.sin_addr);
```

Opcje gniazda

```
ttl = 42;  
setsockopt (sockfd, IPPROTO_IP, IP_TTL, &ttl, sizeof(int));
```

- ❖ Brak bezpośredniego dostępu do nagłówka IP.
- ❖ Ustawienie TTL wymaga `setsockopt ()`.

Wysyłanie pakietu przez gniazdo

```
ssize_t bytes_sent = sendto (  
    sockfd,  
    &header,  
    sizeof(header),  
    0,  
    (struct sockaddr*)&recipient,  
    sizeof(recipient)  
);
```

Lektura dodatkowa

- ❖ Kurose & Ross: rozdział 4.
- ❖ Tanenbaum: rozdział 5.
- ❖ Stevens: rozdział 25.

- ❖ Dokumentacja IP i ICMP:
 - ◆ <https://web.archive.org/web/20220412004810/http://www.networksorcery.com/enp/protocol/ip.htm>
 - ◆ <https://web.archive.org/web/20220410210745/http://www.networksorcery.com/enp/protocol/icmp.htm>

Zagadnienia

- ❖ Z czego wynika hierarchia adresów IP? Jaki ma wpływ na konstrukcję tablic routingu?
- ❖ Jakie są zasady notacji CIDR?
- ❖ Co to jest adres rozgłoszeniowy?
- ❖ Co to jest maska (pod)sieci?
- ❖ Opisz sieci IP klasy A, B i C.
- ❖ Co to jest interfejs pętli zwrotnej (*loopback*)?
- ❖ Do czego służy pole TTL w pakiecie IP? Do czego służy pole protokół?
- ❖ Jakie reguły zawierają tablice routingu?
- ❖ Na czym polega reguła najdłuższego pasującego prefiksu?
- ❖ Co to jest trasa domyślna?
- ❖ Do czego służy protokół ICMP? Jakie znasz typy pakietów ICMP?
- ❖ Jak działa polecenie `ping`?
- ❖ Jak działa polecenie `tracert`?
- ❖ Dlaczego do tworzenia gniazd surowych wymagane są uprawnienia administratora?
- ❖ Co to jest sieciowa kolejność bajtów?
- ❖ Co robią funkcje `socket()`, `recvfrom()` i `sendto()`?
- ❖ Jakie informacje zawiera struktura adresowa `sockaddr_in`?
- ❖ Co to jest tryb blokujący i nieblokujący? Co to jest aktywne czekanie?
- ❖ Jak jest działanie funkcji `poll()`?